नैक (NAAC) द्वारा 'A' ग्रेड प्राप्त

महात्मा गांधी अंतरराष्ट्रीय हिंदी विश्वविद्यालय, वर्धा

Mahatma Gandhi Antarrashtriya Hindi Vishwavidyalaya

(संसद द्वारा पारित अधिनियम 1997] क्रमांक के अंतर्गत स्थापित केंद्रीय विश्वविद्यालय)

(A Central University established by Parliament by Act No. 3 of 1997)

हिंदी विश्वविद्यालय में डॉ. अम्बेडकर जयंती का आयोजन

'आज का समय और डॉ. अम्बेडकर' विषय पर राष्ट्रीय संगोष्ठी

डॉ. अंबेडकर की वैचारिकी ने नए विमर्श को जन्म दिया- प्रो. आनंद वर्धन शर्मा

वर्धा, दि. 14 अप्रैल 2018 : महात्मा गांधी अंतरराष्ट्रीय हिंदी विश्वविद्यालय में भारतरत्न डॉ. बाबासाहब आंबेडकर जयंती के उपलक्ष्य में शनिवार, 14 अप्रैल को एक दिवसीय राष्ट्रीय संगोष्ठी की अध्यक्षता करते हुए विश्वविद्यालय के प्रतिकुलपति प्रो. आनंद वर्धन शर्मा ने कहा कि डॉ.

अंबेडकर अनेक विषयों के विशेषज्ञ थे। वें बहुभाषाविद थे। उन्होंने बहिष्कृत भारत और मूक नायक जैसी पत्रिकाओं के माध्यम से सामाजिक एकता और समानता का प्रसार किया। वैचारिक धरातल पर डॉ. अंबेडकर का कोई जवाब नहीं है। उनकी वैचारिकी ने नए विमर्श को जन्म दिया है। प्रो. शर्मा ने कहा कि डॉ. अंबेडकर ने भारत और विदेशों में पढ़ाई की और उनके जीवन पर

दोनों परिवेशों का प्रभाव रहा। उनके जीवन और कार्य आज भी समाज के लिए दिशादर्शक हैं।

'आज का समय और अम्बेडकर' विषय पर शनिवार 14 अप्रैल को गालिब सभागार में राष्ट्रीय चर्चासत्र का आयोजन किया गया। जिसमें मुख्य वक्ता के रूप में विचार रखते हुए मानविकी एवं सामाजिक विज्ञान विद्यापीठ के अधिष्ठाता प्रो. मनोज कुमार ने कहा कि आज का समय अति संभावनाओं से भरा हुआ है। ऐसे समय में डॉ. अंबेडकर के विचारों को आगे ले जाना ही सही रास्ता हो सकता है। समता के लिए जो लडाई डॉ. अंबेडकर लड रहे थे, वहीं लडाई उनकी तीसरी

पीढी आज लड रही हैं। उन्होंने डॉ. अंबेडकर और गांधी की विचारधारों का उल्लेख करते हुए कहा कि अस्पृश्यता निर्मूलन को लेकर दोनों विभूतियों ने ही काम किया। प्रो. मनोज कुमार ने पूंजीवाद का जिक्र करते हुए कहा कि पूंजी की अलग जाति देश में पैदा हुई है और आर्थिक साम्राज्यवाद के हालात पैदा हुए है, इससे देश के कारिगर मजदूर बन रहे हैं। उन्होंने अपील की कि लोकतंत्र को भाषा, क्षेत्र और जाति के विभाजन से बचाना होगा जिससे देश की जनता भ्रमित हो रही है। स्वागत वक्तव्य संगोष्ठी संयोजक तथा हिंदी एवं तुलनात्मक साहित्य विभाग के अध्यक्ष प्रो. के.के. सिंह ने दिया। उन्होंने कहा कि सामाजिक क्रांति में डॉ. अंबेडकर का महति योगदान रहा है। लोकतांत्रिक और समतामूलक समाज का सपना देखकर डॉ. अंबेडकर ने

इसे स्थापित करने के लिए अपना जीवन लगाया और सामाजिक कूरितियों के खिलाफ मार्मिक ढंग से प्रहार भी किया।

इस अवसर पर कुलपति प्रो. गिरीश्वर मिश्र द्वारा भेजे गये संदेश का वाचन संदीप सपकाले ने किया। डॉ. अंबेडकर की प्रतिमा पर माल्यार्पण कर तथा एलइडी दीप जलाकर कार्यक्रम का प्रारंभ किया गया। कार्यक्रम का संचालन दूर शिक्षा निदेशालय में सहायक प्रोफेसर संदीप सपकाले ने किया तथा आभार साहित्य विभाग के सहायक प्रोफेसर डॉ. रामानुज अस्थाना ने माना। इस अवसर पर दूरशिक्षा निदेशालय के तकनीकी सहायक अरविंद कुमार द्वारा डॉ. अंबेडकर के जीवन एवं कार्यो पर निर्मित वृत्त चित्र का प्रदर्शन किया गया। इस दौरान वर्धा के विभिन्न महाविद्यालयों के विद्यार्थियों ने अम्बेडकर जलसा सांगितिक कार्यक्रम प्रस्तुत किया जिसमें करण आमटे, संदेश आमटे, चंद्रकांत बुचुंडे, वैभव पंचराम, पुर्णिमा कांबले, नयन मून, तेजस कांबले, सुशील पानबुडे, प्रतीक थुल, अनिकेत लोहकरे, अमरदीप भरणे, शुभम सोलंके, संदीप भगत एवं अंजली कांबले ने शामिल थे। इस अवसर पर सह संयोजक डॉ. रविंद्र बोरकर, प्रो. अवधेश कुमार, डॉ. अखिलेश दुबे, शिव शंकर सिंह, डॉ. अमित राय, डॉ. रेणु सिंह, डॉ. रूपेश कुमार सिंह, डॉ. अवंतिका शुक्ला, ब्रम्हा नंद मिश्र, शुभांगी शंभरकर, डॉ. भालचंद्र जमधाडे, भवेंद्र कुमार पाटिल, डॉ. अविचल गौतम, हिमांशु नारायण, राजदीप राठौर, डॉ. सुरजीत कुमार सिंह, जनसंपर्क अधिकारी बी. एस. मिरगे आदि सहित अध्यापक, शोधार्थी एवं विद्यार्थी बड़ी संख्या में उपस्थित थे। कार्यक्रम का सफल बनाने में अमन ताकसांडे, विनोद फुलझेले, विनोद ढगे आदि ने प्रयास किया।

हिंदी विश्वविद्यालयात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंतीचे आयोजन

राष्ट्रीय चर्चासत्राचे उदघाटन, आंबेडकरी जलसाचे सादरीकरण

डॉ. आंबेडकरांच्या विचारांनी नव्या विमर्शाला जन्म दिला- प्रो. आनंद वर्धन शर्मा

वर्धा, दि. 14 एप्रिल 2018 : महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय हिंदी विश्वविद्यालयात भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या 127व्या जयंतीनिमित्त आयोजित एक दिवसीय राष्ट्रीय चर्चासत्रात अध्यक्ष म्हणून बोलतांना विश्वविद्यालयाचे प्रकुलगुरु प्रो. आनंद वर्धन शर्मा म्हणाले की डॉ. आंबेडकर अनेक विषयांचे विशेषज्ञ होते. त्यांना अनेक भाषा अवगत होत्या. त्यांनी बहिष्कृत भारत आणि मूक नायक सारख्या नियतकालिकांमधून सामाजिक एकता आणि समानतेचा प्रसार केला. वैचारिक दृष्टया डॉ. आंबेडकर हे एकमेवाद्वितीय आहेत. त्यांच्या वैचारिक अधिष्ठाना नव्या विचारांना जन्म दिला आहे. डॉ. आंबेडकरांनी भारत तसेच विदेशामध्ये शिक्षण घेतले, त्याचा प्रभाव त्यांच्या विचारांवर झाला. ते आजही देश आणि समाजासाठी दिशादर्शन आहेत, असेही प्रो. शर्मा म्हणाले. ‘आजचा काळ आणि डॉ. आंबेडकर’ या विषयावर शनिवार, 14 एप्रिल रोजी राष्ट्रीय चर्चासत्र घेण्यात आले. यावेळी मुख्य वक्ता म्हणून मानविकी आणि सामाजिक विज्ञान विद्यापीठाचे अधिष्ठाता प्रो. मनोज कुमार यांनी विचार मांडले. ते म्हणाले की आजचा काळ हा अतिसंभावनांची भरलेला आहे. अशावेळी डॉ. आंबेडकरांचे विचार पुढे नेणे ही काळाची गरजच आहे. समतेसाठी जो संघर्ष डॉ. आंबेडकरांनी केला तो त्यांच्या तिस-या पिढीलाही करावा लागत आहे, अशी खंत त्यांनी व्यक्त केली. प्रो. मनोज कुमार यांनी गांधी-आंबेडकरांमधील वाद-संवादाचा उल्लेख यावेळी केला. सध्या भांडवलवादाचा बोलबाला वाढला असून देशातील कारागिर मजूर बनत चालले आहेत असे सांगून लोकशाही मजबूत ठेवण्यासाठी भाषा, क्षेत्र आणि जातीचे विभाजन टाळले पाहिजे असा आग्रह त्यांनी केला. स्वागत वक्तव्य संयोजक तथा हिंदी व तुलनात्मक साहित्य विभागाचे अध्यक्ष प्रो. के.के. सिंह यांनी दिले. सामाजिक क्रांतीचे अग्रदूत म्हणून डॉ. आंबेडकरांचा उल्लेख करावा लागेल असे सांगून ते म्हणाले की लोकतांत्रिक आणि समतामूलक समाजासाठी डॉ. आंबेडकरांचा संघर्ष ऐतिहासिक आहे.

यावेळी कुलगुरु प्रो. गिरीश्वर मिश्र यांनी पाठविलेल्या संदेशाचे वाचन संदीप सपकाळे यांनी केले. डॉ. आंबेडकरांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करुन तसेच एलईडी दीप लावून कार्यक्रमाचे उदघाटन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे संचालन दूर शिक्षण निदेशालयातील सहायक प्रोफेसर संदीप सपकाळे यांनी केले. आभार साहित्य विभागाचे सहायक प्रोफेसर डॉ. रामानुज अस्थाना यांनी मानले.

यावेळी दूरशिक्षण निदेशालयात तांत्रिक सहायक अरविंद कुमार द्वारा डॉ. आंबेडकर यांच्या जीवन-कार्योवर निर्मित वृत्त चित्र दाखविण्यात आले. यावेळी वर्धेतील विविध महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांनी आंबेडकर जलसा हा संगीतमय कार्यक्रम सादर केला. यात करण आमटे, संदेश आमटे, चंद्रकांत बुचुंडे, वैभव पंचराम, पौर्णिमा कांबळे, नयन मून, तेजस कांबळे, सुशील पानबुडे, प्रतीक थुल, अनिकेत लोहकरे, अमरदीप भरणे, शुभम सोलंके, संदीप भगत आणि अंजली कांबळे यांचा सहभाग होता. कार्यक्रमाला चर्चासत्राचे सह संयोजक डॉ. रविंद्र बोरकर, प्रो. अवधेश कुमार, डॉ. अखिलेश दुबे, शिव शंकर सिंह, डॉ. अमित राय, डॉ. रेणु सिंह, डॉ. रूपेश कुमार सिंह, डॉ. अवंतिका शुक्ला, ब्रम्हा नंद मिश्र, शुभांगी शंभरकर, डॉ. भालचंद्र जमधाडे, भवेंद्र कुमार पाटिल, डॉ. अविचल गौतम, हिमांशु नारायण, राजदीप राठौर, डॉ. सुरजीत कुमार सिंह, जनसंपर्क अधिकारी बी. एस. मिरगे यांच्यासह अध्यापक, शोधार्थी आणि विद्यार्थी मोठया संख्येने उपस्थित होते. कार्यक्रमाच्या सशस्वीतेसाठी अमन ताकसांडे, विनोद फुलझेले, विनोद ढगे यांनी प्रयास केले.

हिंदी विश्वविद्यालय में डॉ. अम्बेडकर जयंती का आयोजन

'आज का समय और डॉ. अम्बेडकर' विषय पर राष्ट्रीय संगोष्ठी

वर्धा, दि. 13 एप्रिल 2018 : महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय हिंदी विश्वविद्यालयात भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर जयंती निमित्त शनिवार 14 एप्रिल रोजी 'डॉ. आंबेडकर आणि वर्तमान' या विषयावर राष्ट्रीय चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले आहे. गालिब सभागृहात सकाळी 11 वाजता कार्यक्रमाचे उदघाटन प्रकुलगुरू प्रो. आनंद वर्धन शर्मा करतील. कार्यक्रमाचे मुख्य वक्ता म्हणून मानविकी व सामाजिक विज्ञान विद्यापीठाचे अधिष्ठाता प्रो. मनोज कुमार उपस्थित राहतील. स्वागत वक्तव्य हिंदी व तुलनात्मक साहित्य विभागाचे अध्यक्ष के. के. सिंह देतीत तर संचालन सहायक प्रोफेसर संदीप सपकाळे करतील. यावेळी आंबेडकर जलसा कार्यक्रमाचे सादरीकरण करण्यात येईल.

उदघाटनानंतर शोधपत्राचे वाचन करण्यात येईल. पहिल्या सत्राचा विषय 'आंबेडकर वैचारिकी का शैक्षणिक, सामाजिक पक्ष' असा आहे. सत्राचे अध्यक्ष सहायक प्रोफेसर डॉ. रूपेश कुमार सिंह असतील तर प्रस्तावना सहायक प्रोफेसर डॉ. सुरजीत कुमार सिंह करतील. दूस-या सत्राचा विषय 'अम्बेडकर वैचारिकी का आर्थिक एवं राजनैतिक पक्ष' असा आहे. सत्राची अध्यक्षता सहायक प्रोफेसर डॉ. रेणु सिंह करतील तर प्रस्तावना सहायक प्रोफेसर डॉ. शैलेश कदम मांडतील. कार्यक्रमाचा समारोप दूर शिक्षण निदेशालयाचे क्षेत्रीय निदेशक डॉ. रविंद्र बोरकर यांच्या अध्यक्षतेखाली होईल. कार्यक्रमाला उपस्थित राहण्याचे आवाहन संयोजक प्रो. के.के. सिंह तसेच सह संयोजक डॉ. रविंद्र बोरकर, संदीप सपकाळे, डॉ. शैलेश कदम, डॉ. सुरजीत कुमार सिंह, जनसंपर्क अधिकारी बी. एस. मिरगे यांनी केले आहे.